

Kristiansund kommune
I medvind uansett vær

2012 til
2020

Kommunedelplan Kunst og kultur

INNHold

1	INNLEDNING	3
1.1	FORMÅLET MED PLANARBEIDET	3
1.2	VISJON OG HOVEDMÅL	5
1.3	INNSATSOMRÅDER.....	5
1.4	SNOR-VERDIENE TOLKET I EN KULTURELL KONTEKST	6
2	KOMMUNEDELPLAN KUNST OG KULTUR	9
2.1	KULTUR SOM SAMFUNNSKRAFT	9
2.2	KUNST OG KULTUR.....	12
2.3	KOMPETANSE	14
2.4	FRIVILLIG KULTURLIV	17
2.5	BYGNINGER OG ANLEGGSMESSIG INFRASTRUKTUR.....	20
2.6	ØVRIGE INNSATSOMRÅDER.....	22
3	REFERANSER	23
4	VEDLEGG	25
4.1	MANDAT OG GRUNNLAGSDOKUMENT	25
4.2	GJENNOMFØRING AV PLANARBEIDET	28
4.3	BAKGRUNNSDOKUMENT KULTURPLAN 2012-2020	28
4.4	FRA KOMMUNEPLAN 2008-2020 SAMFUNNSDELEN	29

1 INNLEDNING

1.1 Formålet med planarbeidet

Kristiansund kommunes kommunedelplan for *Kunst og kultur 2012-2020* (Kulturplanen) gir en samlet framstilling av kulturtilbudet i nåtid og i framtid. Kulturplanen favner alle innsatsområdene innen kultur. Dette gjelder både vedtatte kommunedelplaner, de som er under oppstart, samt de områder innen kulturfeltet som ikke er innarbeidet i dagens planverk.

Et viktig mål med Kulturplanen, er å kartlegge om vi har en infrastruktur som tjener kulturlivets behov og om kommunen har nødvendig kulturfaglig kompetanse tilgjengelig.

Områder som det er sett nærmere på er:

- Kulturell infrastruktur
- Kulturfaglig tilrettelegging
- Kunst- og kulturfaglig spisskompetanse knyttet til offentlig, frivillig og private strukturer
- Kompetanse arrangør/teknisk

Grunnleggende premiss for Kulturplanens visjon er at kunst og kultur skal nå frem til alle innbyggere i Kristiansund uansett alder, funksjon, helsetilstand, etnisitet og økonomisk situasjon hos den enkelte.

Tilgang til og ferdigheter i bruk av internett er en nødvendig og demokratisk rett for å oppnå universell utforming av informasjon og formidling, i tillegg til fysisk tilgjengelighet.

1.1.1 Føringer

Kulturlivet i en kommune påvirkes av mange faktorer. Samferdsel, utdanningstilbud, demografiske forhold og kulturtilbud påvirker hverandre gjensidig.

Statlige føringer, forhold i samfunnet og i næringslivet er av betydning for kulturens vilkår, og dermed også på hva en kulturplan vil gi av situasjonsbeskrivelse.

Lover, stortingsmeldinger, og vedtak fattet av politiske organ er førende.

Sentrale dokument er også: "Fylkesplana for Møre og Romsdal (2009-2012): Kultur – Kompetanse – Verdiskaping", samt "Kommuneplan for Kristiansund kommune 2008-2020. Samfunnsdelen".

1.1.2 Kommuneplan - Samfunnsdelen

Samfunnsdelen i Kommuneplan for Kristiansund 2008-2020 ble vedtatt av bystyret 30. oktober 2007. Den danner det politiske grunnlaget for arbeidet med Kulturplanen.

Også kommuneplanens arealdel er av betydning for kulturutviklingen. Arealplanen legger føringer for utbygging av blant annet vei, boligområder, servicebygg, kultur- og idrettsbygg og skoler.

Byutvikling er viktig også ut ifra en kultursynsvinkel. Hvor og hvor mye settes det av areal for vern av naturområder, hvordan anlegges infrastruktur for å gjøre bygninger og uteområder tilgjengelig for alle, og hvordan tar man vare på kulturminner og arkitektur når ulike interesseområder krever arealer, for eksempel når næringsliv og friluftsinnteresser begge ønsker seg inn på samme område.

I kommunens planstrategi for 2012 – 2015 har formannskapet i 2012 vedtatt følgende reviderte hovedmål/strategier for kulturområdet:

Mål

Kristiansund skal være en ledende kulturby med et mangfoldig tilbud for Kristiansund og regionen.

Strategier

- Vi skal ha et mangfoldig, spennende og aktivt kulturliv som omfatter både profesjonelle og amatører
- Barn og unge må få utvikle sine talenter ved å ta del i et aktivt kulturliv
- Kulturlivet skal utvikles i samarbeid med frivillige
- Kulturlivet skal utvikles i samarbeid med næringslivet
- Arbeide for å etablere flere kulturarbeidsplasser
- Markedsføre byens og regionens fortrinn for å styrke vårt omdømme
- Arbeide for regionalt samarbeid for samhandling og utvikling av kulturlivet

1.1.3 Planer som allerede er vedtatt

- Kommunedelplan for *Fysisk aktivitet og friluftsliv 2010-2017*, og
- Kommunedelplan for *Kultur- og fritidstiltak for barn og ungdom 2010 til 2013*.

Videre skal arbeidet med en *Markaplan* og en *Kulturminneplan* igangsettes, og en *Frivillighetsmelding* er vedtatt.

Kulturplanen vil sammen med disse delplanene dekke hele det utvidede kulturbegrepet i Kristiansund, og danne grunnlag for konkrete prosjekter og handlinger både mellom og innenfor de ulike sektorene.

1.2 Visjon og hovedmål

1.2.1 Visjonen for kunst og kultur i 2020

Grunnleggende forutsetninger

- I 2020 er kunst og kultur verdsatt som en verdi i seg selv, allment anerkjent som en grunnleggende faktor for dannelse og trivsel, og som basis for bosetting og folketallsvekst.
- Kunsten og kulturen har fått gode muligheter til å utvikle seg selvstendig og innovativt. Kommunens SNOR-verdier (se avsnitt 1.4) har fått godt fotfeste og skapt begeistring og tiltaksløst gjennom kultur og lekenhet.

Internasjonalt – flerkulturelt miljø

- Kristiansund er en inkluderende kommune hvor kulturelle impulser og internasjonale kontakter beriker kultur- og samfunnsliv og gir byen et spennende flerkulturelt uttrykk.

Kultur – næring

- Utviklingen innen kunst og kultur har skapt kulturelle merkevarer. Det har utviklet Kristiansund til den småbyregionen med størst konkurransekraft og verdiskaping i Norge relatert til og basert på kunst og kultur. Kristiansund har videreutviklet samarbeidskompetansen mellom offentlig og privat, og mellom frivillig entusiasme og profesjonelle aktører til en drivkraft for gründerskap i en framtidrettet næringsutvikling.

Attraktivt bo- og etableringssted

- Med basis i kunst og kultur er Kristiansund et attraktivt sted å leve for alle generasjoner, og har et godt, trygt og utviklende oppvekstmiljø for barn og unge. Sammen med et kreativt kunst- og kompetansegrunnlag, og et rikt tilbud i hele det utvidede kulturbegrepet har det gjort regionsenteret Kristiansund og Nordmørsregionen til et attraktivt sted å bo og etablere seg i.

1.3 Innsatsområder

Da kommunen ikke har hatt en egen overordnet plan for kultur, har arbeidsgruppen hatt to utfordringer.

- Den ene er å lage en overordnet plan som samordner nye og eksisterende planer i en felles kommunedelplan.
- Den andre består i å supplere dagens planverk med andre områder innen kulturfeltet, eksempelvis musikk, dans og drama.

Områdene som ikke har vært beskrevet tidligere, utgjør de nye innsatsområdene i Kulturplanen. Kulturplanen blir nå en fullstendig kommunedelplan for kunst og kultur med tilhørende handlingsprogram. Samtidig avgrenser planen seg til å gi

overordnede føringer/rammer for de fire øvrige innsatsområdene og deres respektive planprosesser.

Illustrasjon 1 - Kommunedelplan Overordnet kulturplan 2012-2020

Eksisterende kommunedelplaner		Nye delplaner			
Fysisk aktivitet og friluftsliv 2010-2017	Kultur- og fritidstiltak for barn og ungdom 2010-2013	Kunst og kultur 2012-2016	Marka-plan	Frivillighets-melding	Kulturminne-plan
Innsatsområde	Innsatsområde	Innsats-område	Innsats-område	Innsats-område	Innsats-område

1.4 SNOR-verdiene tolket i en kulturell kontekst

De vedtatte grunnverdiene for Kristiansund kommune er Samhandling, Nyskaping, Optimisme, Raushet (SNOR-verdiene). De er fundament for all planlegging.

I denne kulturplanen har vi tilført SNOR-verdiene følgende innhold:

- Samhandling som bygger på likestilling og likeverd
- Nyskaping som fremmer kreativitet og skaperevne
- Optimisme som gjør at vi tør å satse
- Raushet der vi gir respons til hverandre
- Kunnskap som fremmer kunst og kultur
- Kunst og kultur som fremmer kunnskap
- Kultur som opplevelse

Dette er gode verdimål for enhver, enten som aktør eller som publikummer innenfor kunst og kultur, og uansett om man er profesjonell eller amatør, en vant kulturbruker eller en som bare er innom arrangementer en gang i blant. Det gjelder også for alle uansett livsfase, etnisk eller kulturell tilhørighet.

1.4.1 Det sivile samfunn, frivilligheten og den tredje sektor

Samfunnet rundt oss omfatter alle former for frivillig samarbeid basert på felles interesser og verdier. Dette bidrar både organisasjoner, kulturlivet, tros- og livssynssamfunn, og den kritiske offentligheten til å skape.

Det frivillige organisasjonslivet er en viktig del av samfunnet. Det frivillige Norge bidrar med uegennyttig innsats i samfunnet uten å være styrt av offentlige eller kommersielle interesser. Et aktivt organisasjonsliv og stor innsats av frivillige er en forutsetning for et levende demokrati, og for lokalmiljøer med sterke sosiale nettverk. Frivilligheten, eller den tredje sektor, finner vi midt i mellom den offentlige og den private sektor.

1.4.2 Frivilligheten

For at innbyggerne i en kommune skal kunne leve det gode liv, er det ikke nok med arbeid og et sted å bo.

Et vitalt lokalsamfunn trenger også innbyggere som trives og har en følelse av identitet og samhold. Det trenger en levende, frivillig sektor der mennesker engasjerer seg og bruker sin fritid og sine ressurser ut fra andre motiv enn egen nytte.

Kommuneplan for Kristiansund - samfunnsdelen - sier følgende om frivillig arbeid:

"Kristiansund kommune har et vidt spekter i kulturlivet, med mange ildsjeler og frivillige. Det nedlegges mye innsats i frivillig arbeid i lag og organisasjoner, og kommunen ønsker å stimulere den frivillige innsatsen. Idretts- og friluftaktiviteter er også en sosial arena i lokalmiljøet hvor dugnadsånden og sosialt fellesskap står i fokus".

1.4.3 Integrering, mangfold og kultur

Kulturaktiviteter skaper en sentral arena der vi møter hverandre i sammenhenger der det er aktiviteten og utførelsen eller opplevelsen som er det sentrale, ikke hvem vi er eller hvor vi kommer fra. I en flerkulturell verden er mangfold blitt en selvfølgelig del av hverdagen både i skole, arbeid og fritid.

Kulturplanen har som gjennomført strategi at mangfold og det flerkulturelle aspekt ved kunst og kultur ivaretas på alle områder uten at det er særskilt nevnt. Unntak er behovet for å støtte opp om lag og organisasjoner som har som formål å fremme minoriteters kulturuttrykk.

1.4.4 Helse og kultur

Området helse og kultur har nå fått et langt større fokus enn tidligere. Dette omfatter hele kulturfeltet der folkehelse og forebyggende helsearbeid er sentrale, blant annet gjennom ny helselov. Tilbud til eldre er sentralt, og likeens tiltak for barn og unge.

Generasjonene er mer adskilt i hverdagen nå enn før i tiden. Generasjonsover-gripende mål og tiltak er viktig. Dette for å sikre gjensidig forståelse og erfaringsutveksling.

I rapporten *Folkehelsearbeidet - veien til god helse for alle* (Helsedirektoratet, 2010) pekes det på klare sammenhenger mellom helse og sosiale nettverk. Her beskrives nasjonale mål og utfordringer. Den nye folkehelse-loven peker mot et bredt samfunnsrettet folkehelsearbeid. Tiltak må iverksettes i alle sektorer for å skape gode oppvekst- og levekår, og for å utvikle en kommune som legger til rette for sunne levevaner, fellesskap, trygghet og deltagelse.

Den generelle samfunnsutviklingen har stor betydning for helsen til befolkningen. Kultur er blant de sosiale påvirkningsfaktorer som fremmer god helse. Kunst og kulturaktiviteter er sentrale for ivaretagelse av hverandre uansett alder, etnisitet og funksjonsnivå. Kommunen har som samfunnsutvikler og lokalsamfunn en viktig rolle her.

1.4.5 Kulturminnevern

Kulturminnevern innebærer å ta vare på og sikre dokumentasjon av fortiden for fremtiden. Kristiansund har som kystkommune en tradisjonsrik historie knyttet til

kysten og havet. Sjøveien har bidratt til stor kontakt både langs norskekysten og internasjonalt. I tillegg kommer felt som handelshistorie, kulturhistorie, skipsbygging og byggetradisjon.

Bygningsvern og handlingsbåren kunnskap er viktige. Dette gjelder blant annet arkitekturhistorie, byhistorie, næringsvirksomhet, håndverkstradisjon, matkultur og musikkhistorie med blant annet opera.

1.4.6 Kunst

De fire kunstuttrykkene ordkunst, musikk, dans og visuell kunst er grunnleggende menneskelige egenskaper. Kunsten har fulgt menneskene i all tid og er basis for både individuell og samfunnsmessig kulturutvikling.

I statens handlingsplan for utvikling av kulturnæringene er kunsten plassert som utgangspunkt - grunnleggende for kulturnæringene og kulturbaserte næringer, og som basis for trivsel og utvikling av øvrige nærings- og samfunnsliv.

Denne kulturplanen legger derfor vekt på å skape levedyktige profesjonelle kompetanseklynger for alle kunstfagene i Kristiansund. Dette er viktig både for de to kunstuttrykkene som står sterkest i dag; musikken og dansen, men også innenfor litteratur og visuell kunst.

Et lokalt profesjonelt kunstmiljø som basis i institusjoner og skoler vil være nødvendig for å kunne skape kunstengasjement og bred deltakelse også innen litteratur og visuell kunst, slik som vi har det innen musikk og dans.

2 Kommunedelplan kunst og kultur

2.1 Kultur som samfunnskraft

Kristiansund har en flott og spesiell beliggenhet og natur samt en utrolig spennende historie. Den spenner fra de tidligste bosettinger i Norge (Fosnakulturen), til dagens høyteknologiske oljeindustri.

Historien forteller om opp- og nedgangstider, skiftende næringsgrunnlag, stor rikdom og bunnløs fattigdom. Fantastiske historier og kulturminner det er verdt å ta vare på og videreutvikle. Næringshistorie og handlingsbåren kunnskap innen skipsbygging og klippfisk står sentralt for kulturopplevelser og ny virksomhet innen kulturbasert næring.

Impulsene utenfra har gitt oss tradisjoner innen både kunst, kultur og idrett. De har også skapt nasjonale fyrtårn slik som Operaen i Kristiansund, Kristiansund Kirke-, Kunst-, Kulturakademi og Nordic Light International Festival of Photography. Klippfiskkulturen har med riktig strategi potensial til også å bli et internasjonalt fyrtårn.

Innspill gjennom utredningsprosessen tyder på at flere av de positive fortrinnene innen det utvidede kulturbegrepet er lite kjent for mange. Kristiansunds kulturliv er sjelden gitt oppmerksomhet i riksdekkende media. Mange opplever at vi ikke får det positive omdømme vi fortjener ut fra det som faktisk foregår.

Prosessen og innspillene har også gått på at kommunen i lange perioder har vært seg selv nok, og at energi er brukt internt på forholdsvis små saker i stedet for å samle kreftene mer strategisk. Årsakene kan være mange og historisk betinget. I flere innspill i analysen som denne planen bygger på, er det påpekt manglende samordning/samhandling av ulike kulturelle begivenheter og andre større arrangement.

Andre innspill har påpekt for liten samordning av publikumstilbud, samt arrangementskollisjoner. Svak publikumsinteresse overfor turneer i forhold til lokal kulturproduksjon kan også skyldes dårlig tilskuerkompetanse. Med det menes kjennskap til ulike kulturuttrykk og arenaer hvor dette presenteres, som teater og konsertsal.

En manglende bevissthet rundt kulturen som viktig faktor i framtidig næringsutvikling er framhevet som en av truslene for en positiv kulturutvikling. Kristiansund har de siste årene hatt en meget positiv utvikling av øvrig næringsliv med petroleumsindustrien i front. Befolkningsveksten de senere årene er betydelig og gir på mange måter nye muligheter til en videre utvikling også innenfor kulturområdet.

Internasjonalt har Kristiansund en flott og stolt tradisjon med vennskapssamarbeid mellom fire byer i Norden. I en verden som mer og mer preges av internasjonalisering er det viktig å utvikle nye samarbeidsformer på dette området, gjerne også til andre nasjoner og kulturmiljøer utenfor Norden.

Kulturaktivitet er skjørt, og de økonomiske tilskuddsmulighetene begrenset. Med det som bakgrunn er svak økonomi og den statlige fordelingspolitikken med sentralstyring på kulturområdet en bremsekloss for utviklingen. En løsning på dette kan være et felles lokalt og regionalt samarbeid for bedre posisjonering nasjonalt. Forbedringsmulighetene vurderes som store, både lokalt, regionalt og

ikke minst i forhold til sentrale myndigheter for å oppnå større andel av statlige midler og arbeidsplasser.

Innspillene viser en bred oppfatning av at Kristiansunds kulturliv må utvikles inn i framtiden med ambisjoner om å fremtre som en spennende samfunnskraft lokalt, regionalt og nasjonalt.

2.1.1 Mål og tiltak

Resultatmål 2020

- Kultursatsingen er organisatorisk styrket i kommunen.
- SNOR-verdiene ligger til grunn for å motivere og endre holdninger i kultursektoren med vekt på å støtte hverandre – *Godfotteorien*.
- Helse og kultur sees i sammenheng ved å skape arenaer for deltagelse for alle, både som aktører og publikum.
- Det regionale samarbeidet med festivaler og kulturinstitusjoner er styrket.

Kultur som samfunnskraft

Tiltak	Ansvar	Frist
Re-etablere kulturkalenderen digitalt.	Kristiansund kommune	
Etablere en samlende overordnet strategisk og operativ ledelse for kultursektoren på høyt nivå i kommunen.	Kristiansund kommune	
Gjennomføre en forskningsbasert ståstedsanalyse av kulturlivet og kulturnæringene i Kristiansund for dokumentasjon av kommunens kulturinstitusjoner og kulturnæringer og av de positive ringvirkningene de gir for kommunen og regionen.	Kristiansund kommune	
Utvikle en prioritert satsing og strategier for videreutvikling av potensielt nasjonale fyrtårn i hele den utvidede kultursektoren.	Kristiansund kommune og de enkelte institusjoner	
Ta initiativ til regionalt samarbeid innen kultursektoren for videreutvikling lokalt og for å få større påvirkningstygde overfor sentrale myndigheter og overfor media.	Kristiansund kommune og de enkelte institusjoner	
Samle aktørene i hele kulturfeltet gjennom et Forum for kultur og næring med mål å oppgradere forståelsen for kulturen og kulturnæringenes viktige rolle i framtiden, også som bransje.	Kristiansund kommune, næringsaktører, frivillig kulturliv	
Iverksette tiltak for større riksdekkende oppmerksomhet og bedret omdømme som bosted og etableringssted: f.eks arr. som vekker nasjonal oppmerksomhet og trigger	Kristiansund kommune i samarb. med institusjoner og arrangører	

riksmedia.		
Etablere bedre samhandling og samordning mellom produksjon i kulturen/kulturnæringene og markedsføring/salg i de kulturbaserte næringene (transport/overnatting/restaurant/reiseliv).	Kristiansund kommune, reiselivsorganisasjoner, næringsliv m.fl.	
Evaluere det internasjonale kultursamarbeidet og vennskapsbyer i Norden, samt videreutvikle nye samarbeidsmiljøer og tiltak internasjonalt.	Kristiansund kommune og institusjoner	
Se helse og kultur i sammenheng ved å skape arenaer med deltagelse for alle, både som aktører og publikum.	Kristiansund kommune kulturinstitusjoner, lag og organisasjoner	
Etablere arenaer for flerkulturell utveksling og integrering blant byens og regionens innbyggere.	Kristiansund kommune, kulturinstitusjoner, lag og organisasjoner	
Utarbeide et kulturminneatlas for Kristiansund.	Kristiansund kommune	

Foto: Petter Ingeberg

2.2 Kunst og kultur

2.2.1 Profesjonell kunst og kultur – kulturnæringer

Analysen av nå-situasjonen (Bakgrunnsdokumentet) viser at Kristiansund ligger på landsgjennomsnittet når det gjelder sysselsetting i kulturnæringer. Tradisjon og historie framstår som en styrke. Arbeidsplassene og den yrkesmessige profesjonelle kompetansen innen kulturnæringene finnes først og fremst innen operaen, biblioteket og museet, samt innen avis/tv/radio.

Kompetanseklyngene innen disse miljøene er små og sårbare. Kartleggingen indikerer at tjeneste-/kulturyrker har lav lokal status sammenlignet med andre yrker i næringslivet. Møtene med kulturnæringsaktørene avdekker svak felles bransjeforståelse og mangel på samhandling hemmer videre vekst og utvikling.

Regjeringens stortingsmelding *Kultur og Næring (2004-05)* slår fast at kulturnæringene er verdens raskest voksende næring. Næringsdepartementet og Kulturdepartementet har i felleskap lagt fram en egen handlingsplan for feltet, og en ny ferdigstilles høsten 2012.

Opplevelsesproduksjonen i kulturnæringene er grunnlag for de kulturbaserte næringene (transport, overnatting, bespisning) i reiselivet, og har store muligheter for ringvirkninger. For å utnytte potensialet for vekst og utvikling av nye arbeidsplasser er det viktig å etablere profesjonelle levedyktige kompetanseklynger og produksjonsenheter innenfor kunst og kultur.

Viktige opplevelsesprodusenter gjennom hele året i er Operaen i Kristiansund, Stiftelsen Nordmøre Museum, Kristiansund Kirke Kunst Kulturfestival og -akademi og Nordic Light.

Handels- og næringsdepartementet la i 2010 frem rapporten "To mål – to midler. Økt kunnskap om virkemidlene for kulturnæringene". Rapporten inneholder en vurdering av støtteordninger i Norsk kulturråd og Innovasjon Norge i forhold til kultur og næring. Mange kulturnæringsaktører peker på behovet for inkubatorer, møteplasser og nettverk, der frilansere, enkeltmannsforetak og små kulturbedrifter med begrensede ressurser kan ha tilknytning for faglig utvikling, inspirasjon og påfyll av ideer og utvikling av nettverk.

Virkemiddelapparatet tilbyr flere virkemidler som skal legge til rette for mer nyskaping og samarbeid mellom bedrifter, for å stimulere til flere etableringer og for bidra til utvikling av et miljø for kulturnæringene.

Utenom de etablerte institusjonene er det lite lønnet produksjon. Kulturskolens ansatte er med sin kompetanse en viktig base for en positiv utvikling av kulturnæringene.

Utfordringene for kommuner som Kristiansund, er at de store kompetanseklyngene og kulturinstitusjonene ligger i de store byene. Den største opplevelsesproduksjonen skjer også der, noe som forsterker omdømmet til storbyene og befolkningssentraliseringen.

Statens fordelingspolitikk medvirker videre til at den største veksten av offentlige kulturelle kompetansearbeidsplasser skjer i de store byene og forsterker sentraliseringen på bekostning av distriktssentrene. Inndeling i region og distrikt forsterker en utvikling der ressurser til profesjonelle utøvere i hovedsak går til

region og for lite til distrikt. Dette innebærer en styrking i Trondheim, Bergen, Kristiansand, Stavanger og lite til Møre og Romsdal.

For å skape et robust urbant regionsenter for Nordmøre er det nødvendig å øke sysselsettingen og kompetansebredden innen kunst og kultur, og i kulturnæringene.

2.2.2 Mål og tiltak

Resultatmål 2020

- Antall sysselsatte i kulturnæringene er doblet i forhold til 2004-nivå (siste tilgjengelige tall for Kristiansund).

Profesjonell kunst og kultur – kulturnæringer

Tiltak	Ansvar	Frist
Etablere bedre bransjeholdning og samhandling mellom kulturnæringene.	Kristiansund kommune	
Utarbeide og iverksette en strategisk plan for kulturnæringene med utgangspunkt i tidligere og ny statlig handlingsplan for kultur og næring, med konkretisering av tiltak i samarbeid med eksisterende kulturinstitusjoner i Kristiansund og regionen.	Kristiansund kommune og kulturinstitusjonene	
Videreutvikle Kristiansund Sinfonietta til en selvstendig enhet i henhold til eksisterende planer.	Kristiansund kommune og OiK	
Støtte opp under utviklingen av et utøvende profesjonelt dansekompani for ytterligere å forsterke Kristiansunds danseprofil.	Kristiansund kommune og OiK	
Evaluere og videreutvikle Kristiansund kommunes eierinteresse i Operaen i Kristiansund med tanke på videre vekst og utvikling av denne.	Kristiansund kommune	
Forsterke arbeidet med produktutvikling til næringsvirksomhet med basis i kulturminner og historie.	Kristiansund kommune, Nordmøre museum og reiselivet	
Utvikle og signere en langsiktig driftsavtale mellom Stiftelsen Nordmøre museum(SNM) og Kristiansund kommune.	Kristiansund kommune og SNM	
Delta aktivt i Prosjekt Kulturminnenæring, en videreføring av Verdiskapingsprosjektet Bud- Kristiansund.	Kristiansund kommune, SNM og reiselivet	
Festivalsatsing gjennom tiltak for økt verdiskaping, blant annet utvikling av merkantil støtte med tanke på helårlig drift.	Festivalene og Kristiansund kommune	
Bygge ut og oppgradere Kristiansund	Kristiansund	

bibliotek til et teknisk topp moderne bibliotek.	kommune	
Etablere et bymuseum der kunnskap og kulturminner samles og der brannmuseet og skolemuseet inngår.	Kristiansund kommune og SNM	
Sikre byhistorien ved at byhistorieverket og byleksikon fullføres, og at skipsfartshistorie blir nedtegnet.	Kristiansund kommune og SNM	
Etablere en felles ressurs/kompetanse som sikrer kompetent hjelp til å hente ut friske midler til frivillige lag og organisasjoner.	Kristiansund kommune, Innovasjon Norge, fylkeskommune	
Videreutvikle og bidra til profesjonalisering av Kristiansund Kirke Kunst Kulturakademi (KKKKA).	Kristiansund kommune og KKKKA	
Videreføre og utvikle drift i samarbeid med Norsk kino i Caroline kino- og konferansesenter.	Kristiansund kommune og Norsk kino	

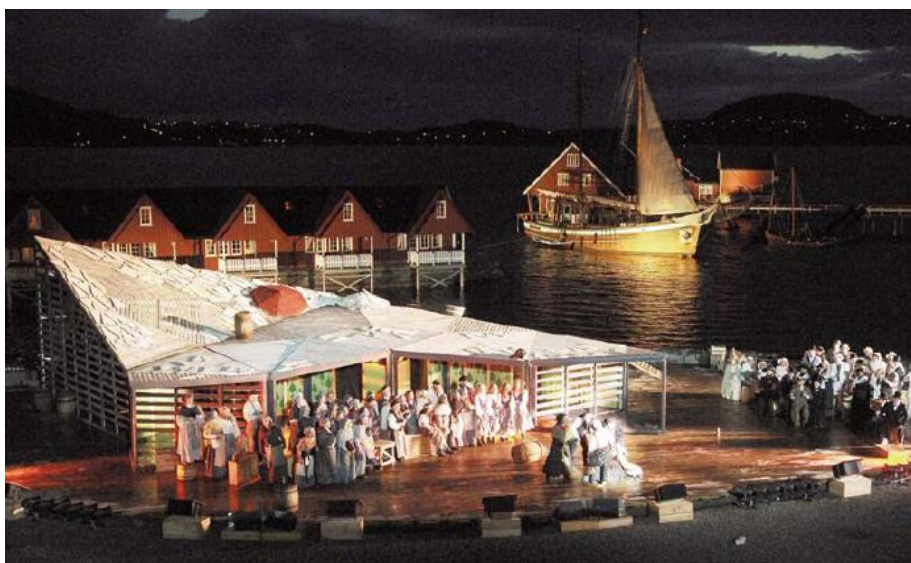

Foto: Bjørn Hansen

2.3 Kompetanse

Dette området omfatter all opplæring i kunsthøgskolen i Kristiansund fra barnehage til høyskolenivå. Den lønnete kompetansen i opplæring innen kunst

og kultur er stort sett i kulturskolen, de videregående skolene Atlanten og Kristiansund, de private dansestudioene og tilknyttet fagpersonell i OiK. I tillegg kommer fagpersonell innenfor museum og bibliotek samt freelancekunstnere innen ulike sjangre. Storparten består av musikkfaglig og dansefaglig personell.

Innspill i prosessen til denne planen indikerer at det er lav kompetansetetthet og lite systematisk undervisning i kunstfag fra barnehage og oppover læringsstigen.

Studieretning i estetiske fag ved de videregående skolene i Kristiansund er sårbar, med varierende søkertall. Musikk, dans og drama ved Atlanten videregående skole melder om svak og variabel søkning fra Kristiansund. Liten søkning førte til at det høsten 2011 ikke ble tatt opp elever til førsteåret ved linjen Studieforbereende formgivning ved Kristiansund videregående skole. For 2012/13 har det derimot vært en økning i søkertall på begge linjer. Dette er en direkte konsekvens av målrettet satsing fra skolene og det politiske miljøet i kommunen, og et arbeid som må prioriteres videre.

2.3.1 Kulturskolen

Kulturskolen har ventelister, noe som viser at interessen for kulturfag er stor. Ventelistene gjelder i hovedsak gitar, kunst og musikkteater (2011), noe som synliggjør etterspørselen. Det etterlyses også jevnlig tilbud for småbarn, (eks. "musikk fra livets begynnelse") og lavterskeltilbud som f. eks. barnekor.

Ut fra rekrutteringsbehovet til fritidskulturlivet er det viktig at barn og unge stimuleres til å velge opplæring også på andre instrument. For eksempel trenger musikkorpset rekruttering på blåseinstrument og symfoniorkesteret på strykeinstrument.

Det er også en utfordring i kulturskolen å beholde den enkelte elev lengst mulig opp i alder og dermed også videreutvikle nivå.

Kulturskolen bør utvikles videre som kommunens kompetansebase på kulturopp-læringsområdet for barnehage, grunnskole og skolefritidsordning. Kulturskolen bør engasjeres som en aktiv samarbeidspartner for å oppnå god måloppnåelse innenfor målområdet "Kunst, kultur og kreativitet". Dette sikrer at alle barn får tilgang på den kunstfaglige kompetansen som kulturskolen besitter.

Man bør også se på ulike modeller for kulturskolens egen undervisning i eller i tilknytning til skole/SFOtiden (desentralisert). Dette øker synliggjøringen av kulturaktiviteter, senker terskelen for deltagelse og kan på sikt stimulere rekrutteringen til kulturskole, fritidskulturliv og videregående skoler. Dette er også i tråd med det regjeringsoppnevnte kulturskoleutvalgets innstilling "Kulturskoleløftet".

Plassmangel er pr. 2012 en stor utfordring for Kristiansund kulturskole. Dette gjelder så vel undervisningsrom som lager- og arkivplass.

2.3.2 Høgskole

Kristiansund har ingen undervisning i kunstfag på høgskolenivå. Når det gjelder eksisterende kompetanse som trengs i høgkolesammenheng, så er det for liten bevissthet om kunnskap og kompetanse som finnes i de kulturfaglige miljøene i Kristiansund og omegn.

Kunstnere og lærerkrefter tilknyttet de lokale videregående skolene, Kulturskolen og Operaen i Kristiansund har til sammen kompetanse som ligger til rette for satsing også i undervisning på høgscolenivå. Mange av musikerne har kompetanse med høyere grad fra universitet og høgscole.

Operatradisjon og dagens virksomhet med kompetanse og engasjement har stort potensial for å videreutvikles i et studietilbud knyttet til musikkteater. Det gjelder både scenekunst og musikk/sang.

Dans peker seg ut som et tydelig satsingsområde. Kristiansund har bofast kompetanse som er kvalifisert til undervisning på høgscolenivå. Lærerkreftene ved de tre dansestudioene i Kristiansund utgjør til sammen en stor og høyt kvalifisert kompetansegruppe for undervisning i alle dansesjangre helt opp til høgscolenivå.

2.3.3 Kultur næringsene og kompetanse klynger

Både kultur næringsene og øvrige næringsliv har et langsiktig økende behov for kreativ kompetanse. Forskning har slått fast at kunstfagene fremmer kreativitet, men også læring i andre fag. Næringslivsekspansjonen i regionen har økt kompetansetettheten i industrielle yrker, og gir muligheter for kompetanseoverføringer til kulturen.

Spisskompetansen søker seg dit det er faglige attraktive etablerte miljøer. Derfor har Kristiansund i likhet med flere andre mindre byer, stor utfordring i å få etablert attraktive stillinger og en større kompetanse klynge i kunst- og kulturfag.

I utgangspunktet er slike kompetanse klynger ofte et resultat av den statlige kulturpolitikken. Slik det er nå øker statens investeringer til kunst og kulturarbeidsplasser mest i de store byene. Kristiansund må derfor finne andre løsninger.

Det er i dag om lag 600 stillinger i skolene i Kristiansund. Med bevisst tro på at kunst/kultur/kreativitet er viktig, bør det være mulig gjennom nytilsetninger å søke etter og prioritere personell med fordypning i kunstfag etter en strategisk plan.

Profesjonelle musikere i Kristiansund må samles i en felles arbeidsgiver. Dagens situasjon med ansettelse i både opera, kommune og fylke gjør at både arbeidsmiljø og arbeidsoppgaver blir oppsplittet. Det svekker mulighetene for ressursutnyttelse, målrettet satsing og kompetanseutvikling, både for den enkelte musiker, og for de institusjonene de jobber for.

2.3.4 Mål og tiltak

Resultatmål 2020

- Alle skoler og barnehager i Kristiansund har tilsatt/tilgang på utdannede lærere i kunst-/kulturfag til å forestå undervisningen i kunst- og kulturfagene.
- Kristiansundsregionen har et etablert høgscoletilbud i kunst- og kulturfag.
- Kulturskolen er en ressursbase for kunst- og kulturopplæring regionalt på Nordmøre.

Kompetanse og opplæring

Tiltak	Ansvar	Frist
Kulturskolen etablerer tilbud til barn i småskolealder, utvikler lavterskeltilbud og søker å øke rekruttering til fritidskulturlivet.	Kristiansund kommune	
Sikre rekruttering til de frivillige organisasjonene i Operaen i Kristiansund innen musikk, sang, dans, teater, tekniske oppgaver.	Kristiansund kommune, OiK, estetiske fag i vg. skole	
Utarbeide en strategi og handlingsplan for å etablere flere stillinger med kunstkompetanse i Kristiansund.	Kristiansund kommune	
Samle profesjonelle musikere i Kristiansund i en felles arbeidsgiver.	Kristiansund kommune	
Ansette musikkterapeut for tilbud til unge og eldre med funksjonshemming, samt til demente.	Kristiansund kommune	
Iverksette arbeidet med å lage en ny kulturskoleplan.	Kristiansund kommune	
Utrede modeller for desentralisert kulturskoletilbud i eller i tilknytning til skole og SFO, og konsekvenser av dette.	Kristiansund kommune	
Definere flere stillinger i barnehage/skole til å inneha fordypning i kunstfagene musikk, forming, dans; gjerne med mulige kombinasjonsstillinger med kulturskole og utøvende virksomhet.	Kristiansund kommune	
Utvikle kulturskolen som kompetansebase for kunstopplæring – også for barnehage og grunnskole.	Kristiansund kommune	
Opprettholde og videreutvikle tilbud i kunstfag ved Kristiansund videregående skole og Atlanten videregående skole.	Møre & Romsdal fylkeskommune, Kristiansund kommune	
Etablere høgskoletilbud i kunstfag.	Kristiansund kommune, fylkeskommune, stat, Høgskolesenteret i KSU.	

2.4 Frivillig kulturliv

Det frivillige kulturlivet er en del av en omfattende frivillig sektor, og omhandler den aktiviteten som utgjøres av tradisjonelle kunst- og kulturaktiviteter, og som er organisert som grupper/foreninger/lag.

Virksomhetene er relatert til sang, dans, musikk innen mange sjangre, teater, visuelle kunstuttrykk som foto og tegning/maling, skrivekunst og litteraturformidling, diskusjonsfora, historielag, verneforeninger for bygninger og

båter, husflidslag, m.fl.. Utenom de organiserte lag og organisasjoner er det en stor underskog av utøvere og talenter innen rytmisk musikk.

Kristiansunds styrke ligger i sterke tradisjoner i frivillig kulturaktivitet. Ildsjeler har drevet fram kunst- og kulturuttrykk av høy kvalitet, ofte i en nær samhandling mellom profesjonelle og amatører. Denne blandingsmodellen har i mange sammenhenger vært modell for andre i hele Norge.

Kompetente frivillige ressurspersoner har stått, og står bak utviklingen av kor, korps, storband, symfoniorkester, opera, revy og festivaler som Nordic Light, Kristiansund Kirke-, Kunst-, Kulturakademi, Tahitifestivalen, Marokkofestivalen.

Møtene med det frivillige kulturlivet har gitt tilbakemeldinger som trang økonomi og uhensiktsmessige øvings- og framføringslokaler som bremser på aktivitetene. Det er påpekt en markert nedgang i antall organisasjoner og utøvere innen korpsmiljøet de siste 10 – 15 årene, og at mangel på deltakelse og rekruttering av barn og unge på sikt kan true amatøraktiviteten i korps og orkestra.

Lik landstrenden melder det frivillige kulturlivet i Kristiansund om stort frafall av frivillige, spesielt for lederverv. Statens Frivillighetsmelding signaliserer at frivilligheten er et prioritert mål å opprettholde og utvikle inn i en ny tid. Støtteordninger som grasrotmidler og momsfradrag sammen med alternative tilskuddsmidler er gode bidrag til å opprettholde aktivitet i frivillig sektor.

På den annen side merker frivilligheten større krav til kvalitet og administrasjon i foreninger og lag. Frivillig deltakelse har i dag karakter av mer kortsiktig forpliktelse enn tidligere, noe som må kompenseres med lønnet administrasjon/sekretariat for å opprettholde kontinuitet i planlegging og aktivitet. Utfordringene ligger derfor både i å stimulere nye ildsjeler, å tilrettelegge for bedre økonomi og gi opplæring i det å drive organisasjonsarbeid.

Det er viktig å være bevisst både aktiviteter der det er naturlig at generasjoner møtes, og aktiviteter der målgruppen er mer aldersspesifikk.

Foto: Gry Olufsen

2.4.1 Mål og tiltak

Resultatmål 2020

- Antall deltakere og utøvere til frivillige lag og organisasjoner har økt, sammen med økt eierskap til og interesse for frivillige lag og organisasjoner.

Frivillig kulturliv

Tiltak	Ansvar	Frist
Etablere barnekorps/orkester på hver skole der foreldre og frivillige er en ressurs.	Korpsene, musikkråd, skolene, FAU ved skolene	
Bygge ut kulturskolen ytterligere som ressursbank for lærere/instruktører i barnehage/skole og frivillig kulturliv.	Kristiansund kommune /Kulturskolen	
Øke rekruttering av musikere på blåse- og strykeinstrumenter gjennom økt opplæringskapasitet i Kulturskolen.	Kristiansund kommune	
Styrke organisasjonene ved å tilby opplæring i styrearbeid.	Kristiansund kommune, Møre og Romsdal fylkeskommune, Frivilligsentralen	
Se på mulighetene for å etablere et sekretariat som støtte for ledere og styrer i lag og organisasjoner.	Kristiansund kommune	
Øke kunnskap gjennom veiledning og gruppesamhandling i de frivillige lagene for bedre utnyttelse av offentlige støtteordninger.	Kristiansund kommune	
Se på tiltak for større generasjonsblanding i det frivillige kulturlivet for å sikre rekruttering til de voksne miljøene.	Kristiansund kommune og organisasjonene	
Fremme samhandling mellom flerkulturelle miljøer, tradisjonell norsk og vesteuropeisk kulturtradisjon.	Frivilligsentralen, organisasjoner og Kristiansund kommune	
Styrke kulturtilbudet til eldre gjennom Den kulturelle spaserstokken.	Kristiansund kommune, organisasjoner, kulturinstitusjoner	
Ta kulturopplevelser inn som tiltak i forebyggende helsearbeid.	Kristiansund kommune, organisasjoner, kulturinstitusjoner	
Bruke kulturopplevelser som tiltak overfor mennesker med demens.	Kristiansund kommune, organisasjoner, kulturinstitusjoner	

2.5 Bygninger og anleggsmessig infrastruktur

Kristiansund har mange mindre lokaler for utøvelse og framføring/visning av kunst og kultur. Foruten Festivitetene som nå er renovert med standardheving, er ingen lokaler spesielt bygd og utrustet for kulturformål. Braatthallen er bygd som idrettsarena, men har avhjulpet mangelen på en større scene ved å lage løsninger som har fungert bra. Kirkene er flittig brukt som konsertarenaer, men har begrensninger både i akustikk og plass for utøvere, særlig for større ensemble. Kristiansund har to svært moderne og fine utendørsscener med henholdsvis Vikaneset og utescenen ved Tahitibrygga.

De store kulturinstitusjonene som operaen, museet og biblioteket mangler tilfredsstillende lokaler for å utvikle seg videre i. Det er behov også for en arena hvor rytmisk musikk kan få optimale forhold både for utøvere og publikum. Det gjelder blant andre for jazz og rock.

Musikkbinger, også kalt musikkcontainere, er en aktuell løsning for band. Atlanten videregående skole har fått kjøpt inn en musikkbinge i 2011. Erfaringer derfra kan høstes med tanke på om dette er en løsning å gå videre på.

Dansemiljøet er spredt og mangler en scene med optimale forhold for dans i ulike sjangre. Men et dansegulv er også ønskelig for de som ønsker å drive med folkedans, selskapsdans, seniordans og lignende.

Framveksten av festivaler gjør at etterspørsel etter spesielle lokaliteter og arenaer øker.

Kristiansund mangler videre et samlende fysisk miljø for gründere innen kunst og kultur, slik som det eksempelvis er i Bergen. Kristiansund har muligheter for videreutvikling av kulturbeltet på Innlandet og utnyttelse av det potensialet som Vågen har for eksisterende og nye virksomheter. Kystkultur er sentral for Kristiansund. Vågen er med sin arkitektur og sine kulturminner et område som må videreutvikles. Reguleringsplan for Vågen ble vedtatt av Bystyret i 2001.

En total plan for behovet for bygninger og fysisk infrastruktur for utvikling av et attraktivt kunst- og kulturliv må danne grunnlag for en systematisk rekkefølge og realisering fram mot 2020.

Realisering av dette gjør det mulig å motta mer profesjonell og attraktive turnetilbud, og styrke byen som region- og opplevelsessenter for regionen.

Det nye Opera- og kulturhuset blir helt sentralt i en slik utvikling.

Både dagens situasjon og den fremtidige utviklingen er avhengig av større samhandling mellom eiere av lokaler både når det gjelder bruk og pris. Ikke minst gjelder dette også for de kulturbaserte næringene i reiselivet. For det frivillige kulturlivet er leie av lokaler prisfølsomt, og ofte det som hindrer aktivitet.

Møtelokaler, lagermulighet for eksempel instrumenter og notearkiv er sentrale behov for frivillige organisasjoner og deres drift. Plassmangel er i 2012 også en utfordring for Kulturskolen i Kristiansund. Det gjelder for undervisningsfasiliteter, men også i stor grad manglende lager- og arkivplass.

2.5.1 Mål og tiltak

Resultatmål 2020

- Nytt opera- og kulturhus skal være tatt i bruk innen 2020.
- Museum og øvrige kulturliv skal innen 2020 ha gode lokaler for sin virksomhet.

Infrastruktur – bygninger og anlegg

Tiltak	Ansvar	Frist
Realisere det planlagte nye Opera- og kulturhuset med bibliotek innen 2015.	Kristiansund kommune	
Legge til rette for videre utvikling av OiK og samle OiKs virksomhet og ulike fagmiljø inn i det nye Opera- og kulturhuset.	OiK og Kristiansund kommune, Møre og Romsdal fylkeskommune og staten	
Videreutvikle Vågen som kystkultursenter og rekreasjonsområde med utgangspunkt i vedtatt reguleringsplan for Vågen.	Kristiansund kommune og Nordmøre museum	
Etablere et stort og brukervennlig bibliotek med lange åpningstider og moderne kunnskapsformidling.	Kristiansund kommune	
Gjennomføre nødvendig vedlikehold av Kirkelandet kirke som er et monument over Gjenreisningsbyen og arkitektonisk dristighet.	Kristiansund kommune	
Kartlegge tilgjengelige lokaliteter til kulturformål.	Kristiansund kommune	
Støtte etableringen av Nordic Light House of Photography.	Nordic Light og Kristiansund kommune, Møre og Romsdal fylkeskommune og staten	
Skape et bygningsmessig fellesskap etter mønster fra Bergen – hvor små kulturnæringsbedrifter utvikler hverandre gjennom en synergieffekt.	Kristiansund kommune, gründere	
Bidra til å realisere nye lokaler til Nordmøre Museum med tjenelige lokaler til utstillinger, aktiviteter og bevaring.	SNM/ Kristiansund kommune	
Kartlegge og tilrettelegge for konsert- og øvingslokaler for rytmisk musikk.	Kristiansund kommune, private initiativ, frivilligheten	
Evaluere og videreutvikle konseptet musikkbinge/-container.	Kristiansund kommune	
Bevare arkitektur fra ulike tidsepoker,	Kristiansund kommune	

som Gjenreisingsbyen, Innlandet, Vågen og Grip.		
Legge til rette for lokaler for møter, lager, arkiv for frivillige organisasjoner.	Organisasjoner, Kristiansund kommune	

Foto: Petter Ingeberg

2.6 Øvrige innsatsområder

Kommunedelplan Fysisk aktivitet og friluftsliv 2010 – 2017.	Vedtatt
Kommunedelplan Kultur- og fritidstiltak for barn og ungdom 2010-2013.	Vedtatt
Frivillighetsmelding.	Vedtatt høsten 2012
Kommunedelplan Markaplan.	Igangsettes vinteren 2012
Kulturminneplan	Igangsettes 2013

3 Referanser

- Kommuneplan for Kristiansund 2008-2020. Samfunnsdelen. Godkjent av bystyret 30.oktober 2007. Utviklingsseksjonen, januar 2008.
- Kulturpolitikk for fremtiden. Inspirasjonsdokument for lokal kulturutvikling. Norsk Kulturforum (NOKU) i samarbeid med KS 2008
- Kulturutvikling. Veileder for forankring av kulturloven i den enkelte kommune. Norsk Kulturforum (NOKU) i samarbeid med KS -kommunesektorens 2008
- Fylkesplan Møre og Romsdal
- Kunst og kulturplan for Stavanger
- Kulturskolenes innspill til Kulturskoleløftet
- Reguleringsplan for Vågen. Vedtatt 30.10.01

Lover

- Lov 2008-06-27 nr.71: Lov om planlegging og byggesaksbehandling (Plan- og bygningsloven). Endret 2008-05-19-16. Ikraftsettelse 2009-07-01.
- Lov om offentlige styresmakters ansvar for kulturverksemd (Kulturloven). Ikraftsatt 29.juni 2007
- Opplæringsloven med paragraf 1.1 Formål og 13.6 om musikk- og kulturskoletilbud

Nasjonale føringer

Lover

- Kulturloven (2007)
- Plan- og bygningsloven (2008)
- Arkivloven (1992)
- Lov om folkebibliotek (1985)
- Kulturskoleloven (§13-6 om musikk- og kulturskolen i Opplæringsloven) (1998)
- Lov om film og videogram (1987)
- Lov om voksenopplæring (2009)

Stortingsmeldinger og andre statlige dokument

- St.melding nr.48 (2002-2003): Kulturpolitikk fram mot 2014
- St.melding nr.24 (2008-2009): Nasjonal strategi for digital bevaring og formidling av kulturarv
- St.melding nr. 23 (2008-2009): Bibliotek
- St.melding nr. 49 (2008-2009): Framtidas museum
- St.melding nr. 10 (2008-2009): Knutepunkt
- St.melding nr. 21 (2007-2008): Samspill (rytmisk musikk)
- St.melding nr. 32 (2007-2008): Bak kulissene (Scenekunst)
- St.melding nr. 35 (2007-2008): Mål og mening (Språk og litteratur)
- St.melding nr. 8 (2007-2008): Den kulturelle skolesekken
- St.melding nr. 39 (2006-2007): Frivillighet for alle
- St.melding nr. 25 (2005-2006): Mestring, muligheter og mening (Den kulturelle spaserstokken)
- St.melding nr. 17 (2005-2006): 2008 som markeringsår for kulturelt mangfold (Videreføring av kulturelt mangfold) + Rapport
- St.melding nr. 16 (2004-2005): Leve med kulturminner
- St.melding nr. 22 (2004-2005): Kultur og næring
- Strategiplan for kunst og kultur i opplæringa 2007-2008: Skapende læring

- Nasjonal plan for produksjon og formidling av opera og ballett (2002)
- Erfaringsundersøkelse i forbindelse med å utvikle barnehage og skole som kulturarena – 2009. Nasjonalt senter for kunst og kultur i opplæringa
- Utviklingstrekkrapport 2010: Folkehelsearbeidet – veien til god helse for alle (Rapport fra H-dir)
- Kulturloftet I og II (2005-2009, 2009-2014) .Kulturdepartementet
- To mål – to midler. Rapport fra Handels- og næringsdepartementet 2010

4 VEDLEGG

Kulturplanen for Kristiansund kommune tar utgangspunktet i de mål og strategier som er vedtatt i Samfunnsdelen til kommuneplan for Kristiansund for 2008-2020, kapittel 6 "Kultur, omdømme, identitet".

Målsettingene i Kulturplanen berører hele kulturområdet med idrett, kultur og friluftsliv, og definerer visjoner, mål og strategier for kultursatsingen. Dette inkluderer både mål som berører hele kulturfeltet på overordnet plan og helt konkrete mål for området kunst og kultur.

Fra før har kommunen egne planer spesielt rettet mot idrett og friluftsliv og en særskilt plan for kultur- og fritidstiltak for barn og unge. En egen Markaplan og en Kulturminneplan skal utarbeides. Derfor behandles disse områdene her kun gjennom overordnet målsetting.

Sammen med et eget bakgrunnsdokument viser planen bredden i kulturlivet, hva vi må bevare og videreutvikle - og setter det i sammenheng med infrastruktur som organisasjon, kompetanse, bygninger og anlegg.

Planen skal ha en positiv og fremtidsrettet visjon for utvikling av Kristiansund som et godt sted å bo for alle uansett alder og kulturelle preferanser. Den skal vise mulighetene for etablering av virksomheter knyttet til kulturnæringene og utdanningsinstitusjoner. Den skal vise mulighetene Kristiansund har som regionsenter.

Kultur er og blir et viktig satsingsområde. Det gjelder målet om å skape nye arbeidsplasser, gi identitet og gjenkjenning for innbyggerne og for de mange vi ønsker skal komme hjem igjen, for potensielle innflyttere og for turisme. Denne planen blir et redskap i denne satsingen. Den viser hva vi har av ressurser og hva vi bør gjøre for å videreutvikle kulturlivet, både for de som lever av kunst og kultur og for de mange som har det som hobby.

Kulturlivet i Kristiansund preges av tradisjon, aktivitet og stort engasjement i institusjoner, lag, organisasjoner og hos enkeltpersoner for videreutvikling og nyskaping. Kulturlivet har også deltatt i planprosessen gjennom bred deltagelse og informasjonsoverføring. Resultatet av dette er en detaljert handlingsplan med forslag til tiltak, samt en redegjørelse med dokumentasjon og begrunnelser for de foreslåtte prioriteringene.

Vi ønsker med denne planen å inspirere den frivillige innsatsen, gi næringslivet ideer innen kulturområdet, og påvirke regionsamarbeidet og samarbeidet mellom byene.

Vi ønsker å styrke betydningen av kultur som samfunnskraft.

4.1 Mandat og grunnlagsdokument

Komitè for barnehage, skole og kultur (Komitè 1), vedtok i møtet 26. juni 2008 i PS 08/13 i gangsetting av arbeid med kulturplan for Kristiansund:

Arbeidet med en overordnet kulturplan med tilhørende delplaner og handlingsplan for Kristiansund kommune i henhold til bestemmelsene i PBL §

20.5 iverksettes.

Komité 1 er styringsgruppe og det oppnevnes en arbeidsgruppe med følgende sammensetting:

- 2 fra kulturenheten/kulturskolen.
- 2 politiske representanter fra komité 1: Ragnhild Helseth (V) og Roger Hagen (FrP).
- 2 representanter fra det lokale kulturlivet.
- 2 representanter fra ungdomsrådet i Kristiansund.

På vegne av det lokale kulturlivet fikk Kom Vekst oppgaven med å peke ut to personer, og de pekte ut Christina Hovde og Olav Grytnes.

Arbeidsgruppen ble delegert oppgaven med å konstituere seg.

Kristiansund kommune har allerede vedtatt kommunedelplanene "Fysisk aktivitet og friluftsliv" og "Kulturaktivitet for barn og unge". Disse planene ble lagt ut for hovedrullering omtrent på samme tid som oppstart av arbeid med overordnet kulturplan. Komité 1 har vært styringsgruppe for alle tre. I tillegg har kommunen i 2012 vedtatt en Frivilligmelding, samt planlegger igangsetting av arbeidet med en Markaplan.

Kommentert [ESS1]: Noe mer som har skjedd her som bør oppdateres før vedtak?

Arbeidsgruppen foreslår å benevne Kommunedelplanen Overordnet kulturplan 2012-2020 – Kunst og kultur for Kulturplan 2012-2020, kommunedelplan for Kristiansund. Planen skal samtidig som den er overordnet, også komplementere de områder innen kulturfeltet som ikke er inkorporert i dagens planverk i Kristiansund kommune. Videre skal den samordne alle innsatsområdene innenfor kultur, både de ovennevnte kommunedelplanene og de som er under oppstart. Disse skal for øvrig bestå som selvstendige kommunedelplaner.

4.1.1 Styringsgruppens sammensetning

Ragnhild Helseth (leder, V), Kjell Neergaard (Ap), Øyvind Frode Lyngås (Sp), Kathrine Sæther Tømmervåg (Ap), Bjarne Storfold Elde (Ap), Berit Tønnesen (Ap), Kjell Bjarne Dahl (Rødt), Roger Hagen (FrP), Geir Nordli (FrP), Dagfinn H. Ripnes (H), Gunnar Owe Gundersen (H).

4.1.2 Arbeidsgruppens sammensetning

Ragnhild Helseth (leder, V), Ingard Warvik (Kristiansund kommune, koordinator), Olav Grytnes (Kom vekst, sekretær), Roger Hagen (FrP), Stein Åge Sørli (Kulturskolen), Christina Hovde (Kom vekst), Håkon Arnesen (Ungdomsrådet, frem til 2010), Inge Slettan Ulvund (Ungdomsrådet, fra og med 2010)

4.1.3 Planprogram

Planarbeidet startet høsten 2008. Ny plan- og bygningslov ble vedtatt i 2008. Den krever at planprogram blir utarbeidet også for kommunedelplaner. Planprogrammer for arbeidet med denne planen ble vedtatt i Bystyret 23.22.10.

4.1.4 Arbeidsgruppens tolkning av mandatet

Denne kulturplanen er en kommunedelplan. Det som mandatet omtaler som tilhørende delplaner, har vi definert som innsatsområder. Kulturplanens overordnede visjon og målsetting inkluderer alle innsatsområdene. To av innsatsområdene har allerede vedtatte kommunedelplaner som vil bli videreført som selvstendige delplaner. Dette utdypes senere.

4.1.5 Kulturlovens bestemmelser

Kulturloven sier følgende om kommunes, fylkeskommunens og statens ansvar:

§ 1. Føremål

Lova har til føremål å fastleggja offentlege styresmakters ansvar for å fremja og leggja til rette for eit breitt spekter av kulturverksemd, slik at alle kan få høve til å delta i kulturaktivitetar og oppleva eit mangfald av kulturuttrykk.

§ 2. Definisjonar

Med kulturverksemd meiner ein i denne lova å

- a. skapa, produsera, utøva, formidla og distribuera kunst- og andre kulturuttrykk,*
- b. verna om, fremja innsikt i og vidareføra kulturarv,*
- c. delta i kulturaktivitet,*
- d. utvikla kulturfagleg kunnskap og kompetanse.*

§ 3. Statens oppgåver

Staten skal fremja og leggja til rette for eit breitt spekter av kulturverksemd over heile landet gjennom rettslege, økonomiske, organisatoriske, informerande og andre relevante verkemiddel og tiltak.

Staten skal utforma verkemiddel og gjennomføra tiltak for å fremja og verna eit mangfald av kulturuttrykk i samsvar med internasjonale rettar og plikter.

§ 4. Fylkeskommunens og kommunens oppgåver

Fylkeskommunen og kommunen skal syta for økonomiske, organisatoriske, informerande og andre relevante verkemiddel og tiltak som fremjar og legg til rette for eit breitt spekter av kulturverksemd regionalt og lokalt.

§ 5. Felles oppgåver

Staten, fylkeskommunen og kommunen skal syta for

- a. at kulturlivet har føreseielege utviklingskår,*
- b. å fremja profesjonalitet og kvalitet i kulturtilbodet og leggja til rette for deltaking i kulturaktivitetar,*
- c. at personar, organisasjonar og institusjonar har tilgang til informasjon om ordningar med økonomisk støtte og om andre verkemiddel og tiltak.*

4.2 Gjennomføring av planarbeidet

4.2.1 Medvirkning

Arbeidsgruppen startet prosessen med å definere sin visjon for Kulturplanen frem til 2020. Deretter ble aktuelle instanser invitert til møter. Målet var å bli kjent med deres virksomhet, ønsker, behov og utfordringer.

Det ble gjennomført møter med ulike organisasjoner, institusjoner, skole, barnehager. Mars 2011 ble det avholdt et møte i Forum for kultur og næring (Forum KN) der inviterte personer innen ulike kulturfelt holdt en innledning om utfordringer slik de så det fra sitt ståsted. Det ble gjennomført SWOT-analyser i Komité 1 Barnehage, skole og kultur, i Ungdomsrådet og i Forum for Kultur og Næring. Alle møtene er referatført.

Leder for arbeidsgruppen har deltatt på flere samlinger og konferanser knyttet til tema kultur innen ulike sektorinteresser, som kultur og helse, kultur og næring, kultur og stedsutvikling, kulturopplæring med mer.

Forankring i befolkningen generelt, i institusjoner og organisasjoner har vært viktig for å fange opp ønsker og behov, og for å få oppslutning om prioriteringer. Det har vært viktig at innbyggerne føler eierforhold til innholdet i planen. Fremdrift i arbeidet samt invitasjoner til møter er bekjentgjort via oppslag i lokalavisen. Møter med frivillige lag og organisasjoner har vært forhåndsannonsert i avisen, samt at invitasjoner har vært sendt på epost. Frivillige organisasjoner, institusjoner, festivaler og utdanningsinstitusjoner sine behov og planer er vurdert. Kulturinstitusjoner har vært individuelt invitert til drøftingsmøter, og skoler og barnehager har vært ivaretatt ved deltakelse på enhetsledermøter.

Denne prosessen førte fram til bakgrunnsdokumentet som i sin tur har ga grunnlag for de SWOT-analyser som er foretatt.

I alt har arbeidsgruppen samlet hatt 24 møter. Sekretariatet/ledelse ledelsen har hatt 9 møter, og har deltatt i 17 møter med ulike institusjoner, interessegrupper, Ungdomsråd og styringsgruppe.

4.3 Bakgrunnsdokument kulturplan 2012-2020

Det er utarbeidet et eget bakgrunnsdokument for innsatsområdet kunst og kultur. Der er nåtid og fremtid belyst ut ifra gjennomført kartlegging og analyse gjennom samtaler og SWOT-analyser. Kartleggingen omfatter referat fra møter som er avholdt med ulike aktører, henvisning til eksisterende planer som berører kulturlivet lokalt, innspill fra arbeidsgruppa, og henvisning til statlige styringsdokumenter og beslutninger.

Dette danner grunnlaget for de prioriteringer som legges frem som mål og tiltak. Dette er i tråd med kva planprogrammet lag opp til.

4.4 Fra Kommuneplan 2008-2020 Samfunnsdelen

På side 15 i Kommuneplanen står det at:

Mål

Kristiansund skal kjennetegnes av et aktivt og spennende kulturliv og byens identitet og omdømme skal bygges rundt kulturprofilen.

Strategier

- *I 2008 igangsettes arbeidet med en egen kulturplan for nykommunen. Kommunen vil ta vare på og videreutvikle kommunens kulturminner og rike kulturmiljø som en del av vår lokale identitet og miljø. Vern av kulturminner og utarbeidelse av kulturminneatlas vil derfor være en prioritert del av arbeidet med Kulturplanen.*
- *I løpet av 2008 skal det utvikles en omdømmestrategi som skal danne basis for kommunens arbeid med omdømme nasjonalt og regionalt og for arbeidet med identitetsarbeid lokalt.*
- *Kulturarven skal ivaretas og brukes aktivt for å skape opplevelser for egen befolkning og tilreisende gjennom fortellingen om stedet, og bidra til å bygge identitet. Vi vil som et konkret eksempel vise til verdiskapingsprosjektet Atlanterhavsveien Bud – Kristiansund.*
- *Idrett og fysisk aktivitet for alle skal nåes gjennom å sikre areal og naturtyper som stimulerer helsefremmende aktivitet og økonomisk støtte til drift av slik aktivitet. Kommunen vil spesielt satse på å utvikle tilbud til eldre personer og barn opp til 19 år.*

Overordnet resultatmål 2020 (Fra samfunnsdelen)

Som gjengitt foran gir samfunnsdelen følgende konkrete overordnede mål:

- *Byen skal kjennetegnes av et aktivt og spennende kulturliv, og byens identitet og omdømme skal bygges rundt kulturprofilen.*

I tillegg til strategiene (gjengitt foran) gir samfunnsdelen utdypende kommentarer til status og utviklingstrekk, omdømme, kultur og kulturminner, Idrett og friluftsliv og barn og ungdom.

Status og utviklingstrekk

Mens næringslivet tidligere var det vi levde av har kulturen tradisjonelt vært det vi levde for. Dette er i endring, og stadig flere vil kunne leve av kulturen i framtiden. Arbeidsgruppen har i sitt arbeid lagt vekt på at Kulturplanen skal fange opp denne utviklingen gjennom konkrete delmål.

Omdømme

Summen av samhold og samhandling lokalt er det som utad skaper et steds omdømme. Kunst, kultur, frivillighet og idrett er alle viktige faktorer som kan bidra til et positivt omdømme for Kristiansund.

Kultur og kulturminner

Kultur og kulturminner er det limet i det som kan kalles Kristiansunds-samfunnets identitet. Dette er viktig å føre videre gjennom barn og unge både gjennom skole, ildsjeler og det frivillige kulturlivet. Kulturplanen skal sikre politisk forankring, gode rammevilkår og samordne innsatsen for å føre tradisjonene videre.

Idrett og friluftsliv

Aktivitetene i disse miljøene er preget av stort mangfold og høyt aktivitetsnivå fra mosjon til eliteidrett. Bredden er svært viktig i et folkehelseperspektiv, og en slik breddemobilisering i alle eldre er en god plattform for å videreutvikle talenter i idrett og friluftsliv.

Barn og ungdom

Levekårsundersøkelsene avdekker at mange opplever en problematisk barne- og ungdomstid. Et bredspektret tilbud innen kultur og idrett er viktig for barn og unge som en oppmuntring til at de unge både selv og samfunnet kan dra nytte av.

